

GREEN ROUTES | KRAKÓW

*Learning about sustainable trends in European cities
and promoting sustainable solutions in urban areas*

Green Routes

Projekt Erasmus+ Akcja 2: Cooperation for Innovation
Projekt nr. 2020-1-DE02-KA204-007652

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Ta publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska/Agencje Narodowe nie ponoszą odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

GREEN ROUTES | KRAKÓW

Wycieczka edukacyjna po Krakowie

Spis treści

JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA GREEN ROUTES?	5
WPROWADZENIE DO GREEN ROUTES	6
KRAKÓW WYCIECZKA EDUKACYJNA GREEN ROUTES	9
1. 11	
2. 15	
3. 17	
4. 21	
5. 24	

Jak korzystać z przewodnika Green Routes?

Zapraszamy na spacer ekologiczny po Krakowie !

Międzynarodowy projekt „Green Routes” prezentuje przykłady lokalnych działań społecznych, ekologicznych, kulturalnych, projekty administracji publicznej w tym rewitalizacyjne, które wpisują się w politykę zrównoważonego rozwoju miasta.

Przewodnik „GREEN ROUTES KRAKÓW” jest dostępny w wersji papierowej i wirtualnej.

Do przewodnika dołączona jest bezpłatna aplikacja mobilna „GREEN ROUTES” do pobrania z

Virtual AR Tours <http://greenroutes.eu/>

Po pobraniu otwórz aplikację, wybierz z menu odpowiednie miasto i wykadruj zdjęcia z przewodnika „GREEN ROUTES”, aby uzyskać dostęp do dodatkowych treści multimedialnych.

Zapraszamy do zwiedzania miasta zielonym szlakiem razem z „Green Routes”.

Wprowadzenie do Green Routes

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIAST

W czołówce najlepiej rozwiniętych regionów świata jest Europa, aż 16 z 20 najbardziej zrównoważonych miejsc wskazanych w globalnym rankingu to miasta europejskie.

W Polsce i Krakowie zachodzi szereg pozytywnych zmian, ale miasto i kraj wciąż mają wiele do nadrobienia w dziedzinie rozwoju społeczno-gospodarczego. Niekoniecznie wyraża się to tylko w danych liczbowych. Równie ważna jest jakość życia Polek i Polaków. Realizacja celów zrównoważonego rozwoju jest dla Polski czymś naturalnym. Jest to też kolejny etap w budowaniu lepszego miejsca do życia dla przyszłych pokoleń.

Zrównoważony rozwój definiuje się jako proces przemian, który zaspokaja potrzeby obecnego pokolenia przy jednoczesnym zabezpieczeniu szans rozwojowych dla przyszłych pokoleń. Można to osiągnąć dzięki zintegrowanym działaniom na rzecz rozwoju gospodarki, społeczeństwa i środowiska naturalnego. Rozwój gospodarczy i społeczny obecnego pokolenia nie powinien być realizowany kosztem zasobów nieodnawialnych i środowiska. Powinno to być również naszym zobowiązaniem wobec przyszłych pokoleń, które również mają prawo do dobrego życia.

Dlatego zrównoważony rozwój nie oznacza ochrony środowiska w tradycyjnym rozumieniu tego słowa. Chodzi przede wszystkim o rozwój, który jest jednak uwarunkowany przestrzenią ekologiczną i synergią aspektów gospodarczych, środowiskowych i społecznych. Ten rodzaj rozwoju musi być bezpieczny i korzystny dla człowieka, środowiska i gospodarki. Aspekt środowiskowy jest absolutnie kluczowy dla jakości naszego życia, jak również życia przyszłych pokoleń.

Idea rozwoju zrównoważonego, mająca na celu zaprojektowanie i wdrożenie warunków życia znacznie poprawiających jego jakość – nie tylko w wymiarze ekonomicznym – jest ściśle związana z alternatywnymi stylami życia, które właśnie mają na celu uregulowanie relacji pomiędzy jednostką, społeczeństwem i środowiskiem. Style te nazywa się alternatywnymi ze względu na różnorodne kontestowanie współczesnych przejawów życia charakteryzujących się nadmierną konsumpcją, pośpiechem i odejściem od wszelkich form rozwoju duchowego.

Idea rozwoju zrównoważonego ma pozwolić człowiekowi na refleksje dotyczące jego kondycji, jakości życia i możliwości udoskonalenia go na poziomach, które tego wymagają (Kiełczewski, 2009).

Międzynarodowy projekt „Green Routes” promuje zrównoważone rozwiązania na obszarach miejskich.

Prezentujemy przykłady lokalnych działań społecznych, ekologicznych, kulturalnych, projekty administracji publicznej w tym rewitalizacyjne, które wpisują się w politykę zrównoważonego rozwoju miasta.

Przygotowaliśmy sześć wycieczek edukacyjnych po Krakowie, Berlinie, Belfaście, Volos, Potenzy i Izmirze.

Adresatami wycieczki są uczniowie w wieku 14 - 19 lat.

Zapraszamy do pobrania darmowej aplikacji i do zwiedzania zielonym szlakiem razem z „Green Routes”.

Virtual AR Tours <http://greenroutes.eu/>

Ta wycieczka edukacyjna została opracowana przez fundację Euro-Idea z Krakowa.

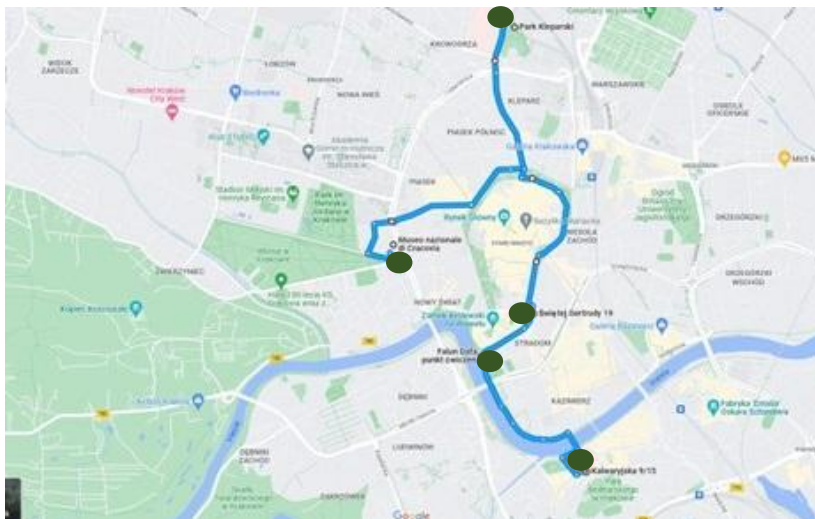

Green Routes

Virtual AR Tours

<http://greenroutes.eu/>

Rowerem 8,6 km (40 min), komunikacją miejską 3h

PIĘĆ PRZYSTANKÓW:

1. ZMIANY KLIMATYCZNE A MIASTO - BŁONIA
2. FARMA MIEJSKA I EKONOMIA WSPÓŁDZIELENIA
3. KOOPERATYWA SPOŻYWCZA
4. TARG ROLNY – LOKALNIE I EKOLOGICZNIE
5. PARTNERSTWO NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ WALKI ZE ZMIANĄ KLIMATU – BULWARY WIŚLANE

Błonia /Muzeum Narodowe w Krakowie

PRZYSTANEK PIERWSZY

1. ZMIANY KLIMATYCZNE A MIASTO - BŁONIA

LOKALIZACJA: Al. 3 Maja 1, 30-062 Kraków

Miasta zajmują 2% powierzchni Ziemi, jednak ich mieszkańcy zużywają aż 75% światowych zasobów energii. W określonych warunkach ciepło pochodzące z promieniowania słonecznego i aktywności miejskiej może spowodować wzrost temperatur w niektórych obszarach. Przyczyna? Tak po prostu zbudowane są miasta.

Zjawisko to znane jest jako miejska wyspa ciepła (MWC) i występuje ono w przestrzeni zurbanizowanej, znacznie cieplejszej niż otaczające ją obszary wiejskie. Ciepło wytwarzane jest przez energię pochodzącą od ludzi, samochodów, autobusów, budynków i infrastruktury podziemnej. Dlatego też naukowcy z całego świata podkreślają znaczenie zieleni w miastach.

Istnieją pewne strategie łagodzenia rosnących temperatur na terenach zurbanizowanych. Możemy walczyć z upałami.

Jednym z zaleceń jest utrzymanie zieleni na jednej trzeciej obszarów miejskich oraz zachowanie kanałów wentylacyjnych Krakowa. Dzięki temu można zapobiec upałom w mieście lub je zminimalizować.

Możemy przywrócić chłodniejsze temperatury latem, jeśli będziemy:

1. tworzyć więcej terenów zielonych z zielenią wysoką (potrzebujemy drzew, a nie tylko trawników czy łąk);

2. tworzyć zielone ściany (rośliny pnące na elewacjach budynków, szczególnie tych wychodzących na południe);
3. zachęcać właścicieli do ocieplania budynków (prawidłowo ocieplone budynki nie potrzebują klimatyzacji), a architektów do tworzenia projektów z odpowiednimi systemami wentylacyjnymi;
4. unikać w miarę możliwości powierzchni betonowych (np. wykonując parkingi z ażurowych płyt betonowych); rozdzielać chodniki pasami zieleni (wysokie trawy i krzewy); zazieleniać co najmniej 50% powierzchni placów miejskich (szczególnie cenne są drzewa liściaste); obsadzać parkingi drzewami i odpowiednio je pielęgnować (np. jedno małe drzewo na cztery miejsca parkingowe i jedno duże na osiem miejsc parkingowych).

Polska jest uboga w wodę (tutejsze zasoby porównywalne są do zasobów Egiptu). Aby zapobiec suszy, na wielu terenach zielonych w Krakowie nie kosi się trawy, co ma na celu zachowanie wilgoci w glebie.

Kwietniki i łąki są ekologiczną alternatywą dla uciążliwych i kosztownych w utrzymaniu trawników. Rozwiązania te wspierają dziką przyrodę. Dzięki bogactwu i różnorodności roślin stanowią również siedlisko pożytecznych owadów i innych drobnych zwierząt.

Kraków położony jest w niecce; od północy i wschodu otaczają go wzgórza, od południa góry, a od zachodu pagórkowate wyżyny. Dlatego też miasto od wielu lat boryka się z problemem zanieczyszczenia powietrza. W przeszłości głównym winowajcą były domowe piece opalane węglem. Do smogu przyczyniały się również zakłady produkcyjne i ruch uliczny. Smog był tak dużym problemem w Krakowie, że władze miasta zdecydowały się na wprowadzenie zakazu

spalania paliw stałych (m.in. węgla, drewna, bryketu i odpadów).

Smog można zmniejszać, wykorzystując miejskie kanały wentylacyjne. W Krakowie są to głównie doliny rzeczne położone na osi wschód-zachód (Wisła i Rudawa). Krakowskie miejskie kanały wentylacyjne mogą doprowadzać świeże powietrze do miasta i odprowadzać zanieczyszczone powietrze tylko wtedy, gdy budynki nie są zbyt wysokie i zorientowane wzdłuż osi wschód-zachód. Wynika to z faktu, że wiatry w Krakowie wieją głównie z zachodu, a w pewnym stopniu również ze wschodu. Wiatry północne i południowe to rzadkość.

Niestety ze względu na pagórkowatą rzeźbę terenu w mieście pojawiają się wyłącznie słabe i bardzo słabe podmuchy wiatru (w porównaniu z otwartymi przestrzeniami czy morzem).

Krakowskie Błonia - rozległa łąka w centrum miasta - pełnią rolę klimatyzatora, który napowietrza Rynek Główny i okolice.

Od dwudziestu lat obserwujemy stopniową poprawę efektywności energetycznej Krakowa. 70% krakowian korzysta z miejskiego systemu ciepłowniczego, który wydaje się być najbardziej ekologicznym rozwiązaniem zapewniającym ogrzewanie i ciepłą wodę w ich domach. Władze miasta planują modernizację wszystkich 650 nieruchomości komunalnych, w tym mieszkań komunalnych, tak aby stały się one w 100% zrównoważone.

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa działa już od jakiegoś czasu i oferuje dotacje wspierające oraz informacje dla mieszkańców. Władze miasta zapewniają dotacje tym mieszkańcom, którzy myślą o dokonaniu przyjaznej dla środowiska inwestycji w swoich domach.

Fundacja ALL IN <https://www.facebook.com/FundacjaAllIn>

PRZYSTANEK DRUGI

2. FARMA MIEJSKA I EKONOMIA WSPÓŁDZIELENIA

LOKALIZACJA: Park Kleparski, ul. Prądnicka 7, 30-002 Kraków

Fundacja All In realizuje dziesiątki inicjatyw z zakresu ekologii i społecznej odpowiedzialności biznesu.

All In rozwija działania na rzecz edukacji ekologicznej, dzielenia się książkami, dzielenia się jedzeniem czy #Ecoswap.

To wyjątkowe miejsce stworzyła społeczność 18 partnerskich szkół średnich, struktur partnerskich sieci #allin, starszych i młodszych wolontariuszy promujących ideę #zerowaste, zaangażowanych urzędników, aktywistów i sąsiadów. All In promuje ideę aktywizmu wśród młodych ludzi.

All In prowadzi punkt dzielenia się żywnością (All In Foodsharing), otwarty ogród miejski (All In Urban Farm), miejsce wymiany książek oraz przestrzeń, w której każdy może zostawić niepotrzebne ubrania i wziąć to, czego potrzebuje (All In Clothing).

Te całkowicie bezpłatne inicjatywy inspirują mieszkańców Krakowa do podejmowania bardziej przemyślanych wyborów konsumenckich oraz pokazują alternatywy dla fast fashion czy wyrzucania nadmiaru jedzenia.

Fundacja prowadzi również projekt Karta All In, który skupia liczne organizacje studenckie, samorządy uczniowskie z najlepszych krakowskich szkół średnich, harcerzy, fundacje i ruchy miejskie i zapewnia pomoc prawną, wsparcie finansowe oraz system motywacyjny oparty na bonach od partnerów.

Wawelska Kooperatywa Spożywcza

PRZYSTANEK TRZECI

3. KOOPERATYWA SPOŻYWCZA

LOKALIZACJA: ul. Gertrudy 19, 31-048 Kraków

Kooperatywy spożywcze to punkty dystrybucji żywności zorganizowane jako spółdzielnie, a nie prywatne lub państwowe przedsiębiorstwa. Kooperatywy spożywcze zazwyczaj oferują naturalną, zdrową żywność.

Kooperatywy spożywcze działają zazwyczaj jako spółdzielnie konsumenckie, a decyzje dotyczące produkcji i dystrybucji żywności podejmowane są przez ich członków.

Podobnie jak wszystkie spółdzielnie, kooperatywy spożywcze opierają się na roczdelskich zasadach współpracy. Jest siedem takich zasad:

- Dobrowolne i otwarte członkostwo
- Demokratyczna kontrola członkowska
- Ekonomiczna partycypacja członków
- Autonomia i niezależność
- Edukacja, szkolenia i informacja
- Współpraca między spółdzielniami
- Troska o społeczność

Ponieważ decyzje o sposobie prowadzenia spółdzielni nie są podejmowane przez zewnętrznych udziałowców, spółdzielnie często wykazują wyższy stopień odpowiedzialności społecznej niż ich korporacyjne odpowiedniki.

Wawelska Kooperatywa Spożywcza to grupa ludzi, których pasją jest dostęp do świeżych i dobrych produktów prosto od rolnika.

Podjęmą wiele działań wspierających lokalne rolnictwo, sprzyjających współpracy i integracji społecznej. Spółdzielnia ma charakter otwarty i dobrowolny.

Zapraszamy do przystąpienia do spółdzielni i złożenia pierwszego zamówienia w siedzibie spółdzielni lub online.

Wawelska Kooperatywa Spożywcza

<https://www.facebook.com/wawelskakooperatywaspozywcz>
[a/?locale=pl_PL](#)

Targ Pietruszkowy

PRZYSTANEK CZWARTY

4. TARG ROLNY – LOKALNIE I EKOLOGICZNIE

LOKALIZACJA: ul. Kalwaryjska 9-15, 30-509 Kraków

Lokalna żywność ekologiczna i slow food to innowacyjne koncepcje, które w ostatnim czasie rozpowszechniły się w Polsce. Jednak w większości polskich miast nadal trudno jest kupić lokalną żywność ekologiczną.

Lukę tę wypełnia Targ Pietruszkowy, ekologiczny targ żywności lokalnej z krakowskiego Podgórza.

Celem twórców Targu jest edukacja konsumentów i promowanie zrównoważonej żywności oraz lokalnych małych przedsiębiorstw w sektorze produkcji żywności ekologicznej i rolnictwa.

Targ Pietruszkowy stawia na jakość: tylko od lokalnych producentów żywności ekologicznej, bez rozbudowanych łańcuchów dostaw, wyłącznie poprzez dystrybucję bezpośrednią.

Targ Pietruszkowy służy wszystkim: sprzedaż klientom nieprzetworzonych i ekologicznych produktów jest sposobem na utrzymanie rolnictwa ekologicznego i producentów żywności oraz wywiera pozytywny wpływ zarówno na środowisko, jak i na interesariuszy.

Ten nowy i kuszący punkt na kulinarnej mapie Krakowa powstał dzięki zamiłowaniu do ekologicznych, sezonowych produktów oraz naturalnego stylu życia.

Targ oferuje produkty nieprzetworzone, wytwarzane w tradycyjny sposób, ratuje także lokalną żywność od zapomnienia. Gwarantuje jakość i świeżość, ponieważ produkty na Targu dostarczane są i sprzedawane tylko dwa razy w tygodniu, bezpośrednio od lokalnych producentów. Istnieje możliwość zamówienia online. W ten sposób ograniczamy również marnowanie żywności.

Targ Pietruszkowy:

- Promuje lokalną żywność i tradycyjną kuchnię;
- Promuje innowacyjną koncepcję slow food w mieście;
- Promuje nowy styl życia w mieście, bardziej skoncentrowany na ludziach i ich dobrym samopoczuciu;
- Promuje lokalne małe firmy z sektora spożywczego i rolniczego.

Targ Pietruszkowy

<https://targpietruszkowy.pl/>

Wisła, Bulwar Czerwieński

PRZYSTANEK PIĄTY

5. PARTNERSTWO NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ WALKI ZE ZMIANĄ KLIMATU

LOKALIZACJA: Bulwar Czerwieński, 31-069 Kraków

Tak, możemy wzmocnić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju. Koalicja taka powinna jednak współdziałać z wielostronnymi partnerstwami, które mobilizują i dzielą się wiedzą, doświadczeniem, technologią i zasobami finansowymi. Tylko wtedy będziemy w stanie wspierać realizację celów zrównoważonego rozwoju we wszystkich krajach.

Kilka wydarzeń i działań może nam pomóc w osiągnięciu tego celu.

1. Open Eyes Economy Summit, czyli Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości, to coroczny szczyt organizowany w Centrum Kongresowym ICE Kraków.

Open Eyes Economy to ruch intelektualny i wdrożeniowy, który zachęca szerokie grono odbiorców do nowego, otwartego spojrzenia na gospodarkę. Stanowi on również wezwanie do działania i tworzenia alternatywnych sposobów rozumienia gospodarki opartych na wartościach. Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości, czyli Open Eyes Economy Summit, oferuje wiele

ścieżek prowadzących do różnych obszarów tematycznych i miast. Odbywają się tam debaty, seminaria i konferencje. OEES to tygiel nowych idei, fuzja różnych horyzontów i nowoczesna agora. Ten coroczny szczyt gromadzi i konfrontuje poglądy uznanych polityków i działaczy społecznych, naukowców i studentów, dziennikarzy i artystów. To także najlepsza okazja do zapoznania się z najważniejszymi i najnowszymi trendami we współczesnej myśli społecznej i ekonomicznej.

2. Green Film Festival to międzynarodowy festiwal filmów o tematyce ekologicznej.

Zapraszamy na pokazy plenerowe na Bulwarach Wiślanych w Krakowie. Każdego roku filmowcy podejmują wysiłki, aby odkryć nowe terytoria i przedstawić nowe spojrzenie na najbardziej palące kwestie związane z ochroną środowiska.

3. Siostry Rzeki to ruch ekologiczny, który łączy wspólna troska o naturalne środowiska wodne.

Kolektyw Siostry Rzeki dba o zasoby naturalne, umacnia kobiecą siłę, stawia na działanie i twórczą wspólnotę. Ruch zorganizował kilka spektakli i akcji ekologicznych na Wiśle i innych rzekach w Polsce.

W ten sposób Siostry Rzeki walczą o lepszą edukację, podnoszą świadomość oraz potencjał ludzki i instytucjonalny z myślą o łagodzeniu zmian klimatycznych, adaptacji, redukcji negatywnych skutków i wczesnym ostrzeganiu.

Kontakt

Euro-Idea Fundacja Społeczno-Kulturalna

Kraków

Telefon: +48 795071528

Email: euroidea.fsk@gmail.com

<https://euroidea.wordpress.com>

Green Routes

Learning about sustainable trends in European cities and promoting sustainable solutions in urban areas

KA204 - Strategic Partnerships for adult education 2020-1-DE02-KA204-007652

Retain. Rouse. Revise. Remix. Redistribute.

OPEN EDUCATIONAL RESOURCES

<http://greenroutes.eu>